

країнах, при безумовному збереженні докорінних прав приватної власності на землю та її оренди були вироблені певні процедури державного та громадського регулювання земельних відносин з метою врахування суспільних інтересів.

Процедура надання земельної ділянки є довготривалою і її скорочення неможливе з об'єктивних причин, оскільки законодавчо передбачено проходження всіх інстанцій. Так, відповідна районна державна адміністрація або сільська, селищна, міська рада зобов'язана у місячний строк розглянути клопотання і дати згоду на розроблення проекту відведення земельної ділянки, який в свою чергу має погодитися з органом по земельних ресурсах, природоохоронними і санітарно-епідеміологічними органами, органами архітектури та охорони культурної спадщини, а також одержати висновок державної землевпорядної експертизи щодо об'єктів, які їй підлягають. Орган, якому передано проект відведення, у місячний строк у межах своїх повноважень приймає рішення про надання земельної ділянки. Відповідно, потрібно чітко дотримуватися строків і процедури розгляду заяв. Однак, частіше всього на практиці це відбувається по іншому, зокрема ми спостерігаємо затягування, починаючи з розгляду заяви до прийняття рішення, а це в свою чергу є порушенням прав громадян, їх обмеження. Відповідно до ст. 56 Конституції України та Цивільного кодексу України, кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень. Проте проблемні питання реалізації законодавчого забезпечення громадянами конституційних прав не оминуло сферу земельних відносин.

Неврегульованість земельного законодавства свідчать про існування гострих проблем у цій сфері, які потребують негайного вирішення. Тому вважаємо, що поряд з іншими заходами слід вдосконалювати заходи та механізми до суб'єктів відповідальності з урахуванням їх інтересів.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗГЛЯДУ СУДАМИ СПРАВ СТОСОВНО МЕЖ ЗЕМЕЛЬ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

Приймак А.О., старший прокурор відділу представництва інтересів громадян і держави в судах прокуратури міста Сімферополя

Протягом 2012 обласними державними адміністраціями прийнято розпоряджень щодо зміни правового режиму використання земель природно-заповідного фонду загальною площею 4,4 тис. га.

З метою забезпечення конституційного права кожного на безпечне для життя і здоров'я довкілля, враховуючи, що більшість об'єктів природно-заповідного фонду не має винесених меж та правовстановлюючих документів, Верховною Радою України ще у 2010 році внесено зміни у ст. 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» зазначивши, що до встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду (далі - об'єкт ПЗФ). Проте досі вказана норма права не надає можливості захистити землі природно-заповідного фонду від противоправних посягань.

Дана стаття призначена висвітлити проблемні питання застосування вказаної статті при захисті земель природно-заповідного фонду у судовому порядку, які відповідно до ст. 150 Земельного кодексу України відносяться до особливо цінних земель та підлягають під особливою охороною.

Так, з урахуванням положень ст. 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» для визначення меж земельних ділянок природно-заповідного фонду за відсутності правовстановлюючих документів на такі земельні ділянки та винесення їх меж у натуру необхідно застосовувати проекти створення територій об'єктів ПЗФ.

Згідно з п.4.3 постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 17.05.2011 № 6 «Про деякі питання практики розгляду справ у спорах, що

виникають із земельних відносин» для правильного вирішення земельних спорів особливе значення має дослідження судом правового статусу і приналежності спірної земельної ділянки, підстави надання такої ділянки та її цільового призначення, наявності на земельній ділянці об'єктів природно-заповідного фонду, з урахуванням чого судом визначається відповідність вимогам закону умов договору щодо розпорядження земельною ділянкою, а також наявності порушення порядку зміни цільового призначення землі, що тягне за собою наслідки, передбачені статтею 21 ЗК України.

Тому в разі наявності судового спору з приводу знаходження земельної ділянки в межах об'єкту ПЗФ, що істотно впливає на правовий режим використання земельної ділянки та суб'єктів, що здійснюють розпорядження такою земельною ділянкою, суди призначають земельно-технічні експертизи.

Нажаль подібні експертизи повертають з висновками про неможливість надати відповіді на поставлені питання, у зв'язку з відсутністю даних з каталогом координат кутів повороту досліджуваних меж ділянок об'єктів ПЗФ та актів (звітів) по виносу меж в натуру з закріпленими межовими знаками.

Подібна ситуація мала місце, як приклад у господарських справах №5002-2845-2012, №5002-28/5472-2011, №5002-28/844-2012 та в адміністративних справах №2а-12619/10/10/0170, №2а-6399/12/0170/25, №2а-14341/11/0170/26.

За відсутності встановлення за результатами експертизи знаходження земельної ділянки у межах об'єкту ПЗФ, суди відмовляють у задоволенні позовів, у зв'язку з недоведеністю позовних вимог.

У той же час з урахуванням положень ст. ст. 43, 44 Земельного кодексу України, ст. 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд» та судової практики Вишого господарського суду України (постанова від 28.02.2013 у справі №5002-2/8430-2012 та постанови від 20.03.2012 у справі №5002-24/5067.1-2010), наявність у певної ділянки суші статусу земель природно-заповідного фонду пов'язана з перебуванням на ній об'єкту природно-заповідного фонду та зайняттям певної ділянки суші, а не з наявністю у організації, що здійснює управління об'єктом ПЗФ як юридичної особи правостановлюючих та правоформуючих документів в розумінні розділу III Земельного кодексу України.

Отже, з метою дійсного втілення у життя ст. 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» необхідно у законодавчому порядку визначити вимоги до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які передбачатимуть чітку прив'язку меж територій до земельної ділянки на якій вони знаходяться, наприклад необхідним додатком визначити каталог координат території об'єкту ПЗФ.

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ЩОДО НЕДОТРИМАННЯ УМОВИ ПРО НЕРОЗГОЛОШЕННЯ ТАЄМНИЦІ УСИНОВЛЕННЯ

Косенко Н.П., помічник-консультант Народного депутата України на постійній основі

Науковий керівник: д.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного права і процесу НАВС Тімуш І.С.

Однією із найважливіших вимог закону, що спрямована на створення найбільш сприятливої сімейної обстановки для виховання усиновлених дітей, О.М.Кудрявцев називає таємницю усиновлення. Збереження таємниці усиновлення, названо в якості найважливішої умови усиновлення і Я.М.Шевченко. Зокрема вона зазначає, що збереження таємниці усиновлення необхідно для того, щоби дитина могла в повній мірі відчувти, що набула нею сім'я є її рідною сім'єю. Необережність та байдужість до інтересів дитини та усиновлювачів, втручання сторонніх осіб, може порушити ті, ще не зовсім міцні особисті зв'язки, що виникли між усиновлювачами і дитиною.

По суті, збереження таємниці усиновлення, полягає у попередженні розголошення усиновленій дитині того, що його вихователі, яких він визнає своїми батьками, фактично не пов'язані з ним кровним спорідненням. Саме для